

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)	Ohjataan - kuuntelemaan - kysymään - tekemään tarkkoja havaintoja. Harjoitellaan oman työn suunnittelamista.	Kannustetaan - kuuntelemaan - kysymään - tekemään tarkkoja havaintoja. Harjoitellaan - yhteisen työn suunnittelemista - tavoitteiden asettamista - työskentelyn arviointia.	Vahvistetaan taitoa jäsentää, nimetä ja kuvailla ympäristöä.	Ohjataan - tunnistamaan itselleen luontevimmat tavot oppia - kiinnittämään huomiota omiin opiskelutapoihin. Harjoitellaan työskentelyn ja edistymisen arviointia.	Harjoitellaan ongelmanratkaisu- ja päätelytaitoja.	Rohkaistaan - käyttämään kuvittelukykyä luoviin ratkaisuihin - olemassa olevien rajojen ylittämiseen.	Opitaan - kuuntelemaan itseä ja toisia - näkemään asioita toisten silmin - löytämään itselle sopivia ajattelu- ja työskentelytapoja. Harjoitellaan - epäselvän ja ristiriitaisen tiedon tunnistamista - ottamaan vastuuta työskentelyprosessista - tunnistamaan eettisiä ja esteettisiä näkökulmia.	Opitaan - löytämään vaihtoehtoja ja luovia ratkaisuja - kehittämään tietoisesti omia oppimis- ja opiskelustrategioita - tunnistamaan eettisiä ja esteettisiä näkökulmia.	Luodaan yhteisöllisen oppimisen tilaisuuksia todellisten ongelmien mallintamiseen. Opitaan työskentelemään oppiainerajojen yli kokeilevasti, tutkivasti ja toiminnallisesti. Opitaan tarkastelemaan ilmiöitä kriittisesti sekä huomaamaan ajattelu- ja työskentelytapojen merkitys tulevaisuudelle.
Kulttuuri- osaa- minen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	Ohjataan - myönteiseen vuorovaikutukseen - yhteistyöhön - hyviin tapoihin.	Edistetään - myönteistä vuorovaikutusta - yhteistyötä - arvostamaan oman perheen ja lähiyhteisön perinteitä ja tapoja.	Harjoitellaan - tunnistamaan erilaisia kulttuuriperintöjä - kokemaan taidetta, kulttuuria ja mediaa.	Opitaan - tuntemaan ja arvostamaan erilaisia kulttuuriperintöjä - kokemaan, tulkitsemaan ja arvioimaan taidetta.	Harjaannutetaan - kekseliäisyyttä, suunnittelutaitoja ja ilmaisutaitoja sekä käden taitoja.	Ohjataan - tuntemaan ja arvioimaan kriittisesti erilaisia mediatekstejä sekä kulttuuriperintöjä.	Ohjataan - lukemaan ympäristön kulttuurisia viestejä - tuntemaan elinympäristöä ja sen kulttuuriperintöä - huomioimaan oppilaiden kulttuuri- identiteettejä ja kulttuurisesti kestävä elämäntapa sekä ihmisoikeudet - kohtaamaan arvostavasti muut ihmiset.	Opitaan - lukemaan ympäristön kulttuurisia viestejä - tuntemaan ja arvostamaan elinympäristöä ja sen kulttuuriperintöä. Harjoitellaan - rakentavaa mielipiteen ilmaisua.	Opitaan - näkemään ihmisoikeudet ja erilaiset kulttuuri- identiteetit sekä kulttuurinen moninaisuus myönteisenä voimavarana - rakentavaa ja kriittistä mielipiteen ilmaisua erilaisissa vuorovaikutustilanteissa - asettumaan toisen asemaan ja kohtaamaan arvostavasti muut ihmiset.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	<p>Ohjataan -yhteisten pelisääntöjen ja hyvien tapojen noudattamiseen</p> <ul style="list-style-type: none"> - turvalliseen liikkumiseen lähiympäristössä - tunteiden tunnistamista ja ilmaisemista. 	<p>Kannustetaan - yhteisten pelisääntöjen ja hyvien tapojen noudattamiseen -vaaratilanteissa tarvittavaan toimintaan ja avun hakemiseen - tietojen ja taitojen kehittämiseen.</p> <p>Harjoitellaan tunteiden hallintaa.</p> <p>Keskustellaan kulutustottumuksista.</p>	<p>Ohjataan noudattamaan - yhteisiä pelisääntöjä, hyvinvointia ja turvallisuutta.</p> <p>Tuetaan oppilaiden itsenäistä liikuttamista laajemmalla alueella.</p>	<p>Harjoitellaan - ajanhallintaa - hyvää käytöstä - hyvinvointiin ja turvallisuuteen vaikuttavia toimintatapoja.</p> <p>Kannustetaan osallistumaan kouluyhteisön sääntöjen laadintaan.</p> <p>Tutustutaan taloudenpidon ja kestävän kehityksen periaatteisiin.</p>	<p>Ymmärretään sääntöjen, sopimusten ja luottamuksen merkitys.</p> <p>Osallistutaan kouluyhteisön toimintatapojen kehittämiseen.</p> <p>Harjoitellaan kestävästä kehitystä, säästäväisyyttä sekä talouden suunnittelua.</p>	<p>Vaikutetaan ajanhallintaan, hyvään käytökseen, yhteiseen hyvinvointiin sekä turvallisiin toimintatapoihin.</p> <p>Keskustellaan yksityisyydestä ja henkilökohtaisuudesta.</p> <p>Ohjataan oppilasta pohtimaan valintojaan kestävän tulevaisuuden kannalta.</p>	<p>Harjoitellaan ottamaan vastuuta omasta arjesta, koulutyöstä sekä hyvinvoinnista.</p> <p>Oppilaiden itsenäistymistä tuetaan yhteistyössä kotien kanssa.</p>	<p>Harjoitellaan ottamaan vastuuta itsestä, toisista ja arjen sujumisesta.</p> <p>Lisätään oppilaiden mahdollisuuksia osallistua koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun ja toteuttamiseen.</p>	<p>Otetaan vastuu itsestä, toisista ja arjen sujumisesta.</p> <p>Suunnitellaan ja toteutetaan koulun toimintoja erilaisissa oppimisympäristöissä.</p>
Monilukutaito (L4)	<p>Ohjataan kuuntelemaan, puhumaan, lukemaan ja tuottamaan erilaisia tekstejä.</p> <p>Kannustetaan tulkitsemaan tekstejä ja hakemaan tietoa.</p>	<p>Ohjataan - tuottamaan ja tulkitsemaan tekstejä - arvioimaan hakemaansa tietoa.</p>	<p>Vahvistetaan tekstien tuottamis-, arviointi- ja tulkitustaitoja.</p>	<p>Syvennetään monilukutaitoa sekä vertaillaan erilaisia tekstejä.</p>	<p>Vahvistetaan taitoa käsitellä yhä moninaisempia tekstejä ja soveltaa tietoa ikäkauden mukaan.</p>	<p>Vahvistetaan tekstin tulkintataitoja erilaisissa rooleissa (mm. tulkit-sija, tuottaja) ja kannustetaan vertailuun ja kriittiseen arviointiin.</p>	<p>Oppilaiden monilukutaitoa syvennetään tutustuttamalla heidät kertoviin, kuvaaviin, ohjaaviin, kantaa ottaviin ja pohtiviin tekstilajeihin.</p>	<p>Kannustetaan oppilaita ilmaisemaan näkemyksiään monipuolisten viestintä- ja vaikuttamisen keinojen avulla.</p>	<p>Opetuksessa vahvistetaan kulttuurista ja kat-somuksellista lukutaitoa sekä ympäristölukutaitoa.</p>

Tieto- ja viestintä- teknologinen osaaminen TVT (L5)	Luodaan yhdessä tv:n käytön perusteet: turvallinen käyttö ja hyvät käyttötavat.	Harjoitellaan tv:n käytön perusteita.	Vahvistetaan tv:n käytön perusteita.	Etsitään omaan opiskeluun soveltuvia työtapoja ja -välineitä. Ohjataan teknologian vastuulliseen käyttöön.	Kokeillaan omaan opiskeluun soveltuvia työtapoja ja -välineitä. Ohjataan tekijänoikeuksien peruseräisiin ja teknologian eettiseen käyttöön.	Kehitetään omaan opiskeluun soveltuvia työtapoja ja -välineitä. Ohjataan tarkastelemaan ja arvioimaan tv:n roolia vaikuttajana ja vaikuttamiskeinona.	Ohjataan tv- perustaista tutkivaa työkentelyä, monipuolista tiedonhankintaa, digitaalista tuottamista ja tietolähteiden monipuolista käyttöä. Ohjataan hahmottamaan tv:n merkitys, mahdollisuudet ja riskit globaalissa maailmassa.	Harjoitellaan tv- perustaista ja luovaa työkentelyä. Harjoitellaan hahmottamaan tv:n merkitys, mahdollisuudet ja riskit globaalissa maailmassa.	Osataan ja ymmärretään tv- työkentelyn merkityksiä, mahdollisuuksia ja riskejä globaalissa maailmassa.
Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)	Ohjataan toimimaan ikäkaudelle sopivasti, kantamaan vastuuta sekä tekemään yhteistyötä.	Ohjataan ikäkaudelle sopivaa vastuunkantoa ja yhteistyötä. Saadaan kokemuksia työstä, eri ammanteista ja toisten hyväksi toimimisesta.	Ohjataan ikäkaudelle sopivan vastuunkannon ohella sisukkuuteen koulutyössä.	Kannustetaan sisukkuuteen työn loppuun saattamisessa ja työn tulosten arvostamiseen. Ohjataan vastavuoroisuutta, neuvottelutaitoja sekä ponnisteluja yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	Kannustetaan käyttämään taitoja, joita voidaan hyödyntää monipuolisesti erilaisissa oppimis- ja opetustilanteissa. Saadaan kokemuksia työstä, eri ammanteista ja toisten hyväksi toimimisesta.	Sisäistetään taitoja, joita voidaan hyödyntää monipuolisesti erilaisissa oppimis- ja opetustilanteissa. Saadaan kokemuksia työstä, eri ammanteista ja toisten hyväksi toimimisesta.	Harjoitellaan asianmukaista käyttäytymistä ja vuorovaikutusta koulussa ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.	Kannustetaan käyttämään valmiuksia, joita jatkuva oppiminen, tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotto sekä työelämän muuttuvat olosuhteet edellyttävät.	Sisäistetään valmiuksia, joita jatkuva oppiminen, tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotto sekä työelämän muuttuvat olosuhteet edellyttävät.
Osallistuminen,	Ohjataan suunnittelemaan omaa opiskelua ja	Suunnitellaan omaa opiskelua ja ryhmän työn tavoitteita ja toimintatapoja.	Tarjotaan mahdollisuuksia suunnitella ja päättää	Voidaan harjoitella erilaisia tapoja tehdä yhteis-	Harjoitellaan käyttämään oppilaan ikä-	Harjaannutaan käyttämään oppi-	Vahvistetaan soveliaita vaikuttamisen ja osallistumisen keinoja.	Saadaan valmiuksia omien, lähiyhteisön	Muodostetaan näkemys siitä, - miksi vaikuttaminen, osallistuminen ja kestävä

vaikut- tami- nen ja kestä- vän tu- levai- suuden raken- tami- nen (L7)	<p>oman ryh- mänsä työn tavoitteita ja toimintata- poja.</p> <p>Ohjataan op- pilaita osallis- tumaan ja päättämään ikätasonsa ja edellytystensä mukaisesti.</p>	<p>Keskustellaan, mitä oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus ja vastavuoroisuus merkitsevät.</p> <p>Ohjataan osallistu- maan itseään koske- vista asioista päättä- miseen.</p>	<p>omaa opiske- lua ja itseä koskevia asi- oita. Harjoitellaan yhteistyötä, ristiriitojen kä- sittelyä, ratkai- sujen etsimistä sekä päätök- sentekoa luok- kayhteisössä. Selvitetään omien valinto- jen, elämänta- pojen ja teko- jen merkityk- sestä itselle, lähiyhteisöille, yhteiskunnalle ja luonnolle.</p>	<p>työtä, ratkoa risti- riitoja, vaikuttaa omassa luokkayh- teisössä ja eri opiskelutilan- teissa.</p> <p>Voidaan osallistua tarkastelemaan omien valintojen, elämäntapojen, ja tekojen merki- tystä itselle, lä- hiyhteisöille, yh- teiskunnalle ja luonnolle.</p>	<p>kaudelle sopi- via, yhteis- työn, osallistu- misen ja vai- kuttamisen keinoja omassa luok- kayhteisössä, eri opiskeluti- lanteissa ja koko kouluyh- teisössä.</p> <p>Harjaannu- taan ymmär- tämään omien valintojen, elämäntapo- jen ja tekojen merkitys it- selle, lähiyh- teisöille, yh- teiskunnalle ja luonnolle.</p>	<p>laan ikäkau- delle sopivia erilaisia yh- teistyön, osallistumi- sen, päätök- senteon sekä vaikut- tamisen kei- noja omassa kouluyhteis- össä.</p> <p>Ymmärre- tään omien valintojen, elämäntapo- jen ja teko- jen merkitys itselle, lä- hiyhteisöille, yhteiskun- nalle ja luon- nolle.</p>		<p>sekä yhteis- kunnan toi- mintatapo- jen ja -ra- kenteiden arviointiin ja kehittämi- seen.</p>	<p>elämäntapa ovat tärkeitä ja - miten koulussa hankit- tua osaamista voi käyt- tää kestäväen tulevaisuu- den rakentamisessa.</p>
--	---	---	---	---	--	--	--	--	---